

Sygn. akt II KKN 1/2000

W Y R O K

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lipca 2001 r.

Sąd Najwyższy - Izba Karna na rozprawie w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN - Tomasz Grzegorzczak

Sędziowie: SN - Dorota Rysińska

SO del. do SN - Wiesław Błuś (spraw.)

Protokolant: Katarzyna Głodowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Aleksandra Herzoga

po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2001 r.

sprawy **K. G.**

skazanego z art. 279 § 1 kk i in.

z powodu kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 19 marca 1999 r., sygn. II Ka (...)

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 25 maja 1998 r., sygn. II K (...).

- **uchyla wyrok Sądu Okręgowego w S. wobec K. G. oraz na podstawie art. 435 kpk w zw. z art. 536 kpk w stosunku do Ł. P. i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym**

- zarządza zwrot na rzecz K. G. kwoty 450 (czterystu pięćdziesięciu) zł uiszczonej tytułem opłaty kasacyjnej.

U Z A S A D N I E N I E

Wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 29 maja 1998 r., sygn. akt II K (...), K. G. został uznany za winnego tego, że:

- 1) w nocy z 24/25 sierpnia 1996 r. wspólnie i w porozumieniu z P. D. i A. C. z ul. F. w S. po uprzednim otworzeniu drzwi śrubokrętem zabrali w celu krótkotrwałego użycia samochód osobowy m-ki Fiat 126p nr rej. (...) wartości około 5 000 zł stanowiący własność M. T., a następnie porzucili go na ul. P. w okolicznościach, w których zachodziło niebezpieczeństwo jego utraty, tj. przestępstwa określonego w art.214 § 2 k.k. z 1969 r.
- 2) w okresie od lipca do grudnia 1996 r. w S., woj. skierniewickie, działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami :
 - na początku lipca z ul. B. wspólnie z Ł. J. i P. D. po uprzednim wybiciu szyby w samochodzie „Fiat 126p” koloru białego, dostał się do jego wnętrza , a następnie zabrał w celu przywłaszczenia radioodtwarzacz m-ki „Blaupunkt” oraz dezodorant firmy „Adidas” bliżej nieustalonej wartości na szkodę nieustalonej osoby,
 - w nocy z 1/2 września z ul. Ż. wspólnie z A. C. i Ł. J. i P. D. po uprzednim dokonaniu włamania zabrał w celu przywłaszczenia samochód m-ki „Fiat 126p”, nr rej. (...), wartości ok.4000 zł na szkodę D. L.,
 - we wrześniu z ul. Ż. zabrał w celu przywłaszczenia dwa lusterka urywając je z samochodu m-ki „Fiat 126p”, koloru białego, na szkodę nieustalonej osoby,

- w nocy z 12/13 września wspólnie z Ł. J. i P. D. z ul. N., po uprzednim otworzeniu drzwi samochodu śrubokrętem, włamał się do samochodu „Fiat 126p”, nr rej. (...), wartości ok.5000 zł, a następnie zabrał w celu przywłaszczenia na szkodę A. F.,
- pod koniec września wspólnie z A. C. i P. D., na ul. W., po uprzednim otworzeniu drzwi samochodu śrubokrętem włamał się do „Fiata 126p” koloru czerwonego, usiłował go zabrać w celu przywłaszczenia, ale celu nie osiągnął z uwagi na niemożność uruchomienia pojazdu , zabierając jedynie z niego 6 kaset magnetofonowych bliżej nieustalonej wartości na szkodę nieustalonej osoby,
- tej samej nocy, pod koniec września, wspólnie z A. C. i P. D., z ul. K., po uprzednim otworzeniu drzwi samochodu śrubokrętem włamał się do „Fiata 126p”, koloru zielonego, a następnie usiłował zabrać go w celu przywłaszczenia, czego nie osiągnął gdyż został spłoszony,
- na początku grudnia wspólnie z Ł. J. i P. D. z parkingu przy ul. Ż. usiłował zabrać w celu przywłaszczenia samochód m-ki „Fiat 126p”, koloru zielonego, na szkodę nieustalonej osoby, lecz zamierzonego celu nie zrealizował gdyż nie zdołał pokonać zabezpieczenia drzwi samochodu,
- tej samej nocy, na początku grudnia, wspólnie z Ł. J. i P. D. z parkingu przy Al. (...), po uprzednim otworzeniu drzwi samochodu śrubokrętem, włamał się do „Fiata 126p”, koloru białego, a następnie usiłował zabrać go w celu przywłaszczenia na szkodę nieustalonej osoby lecz zamierzonego celu nie osiągnął, gdyż nie zdołał uruchomić samochodu, zabrał więc tylko w celu przywłaszczenia radioodtwarzacz samochodowy bliżej nieustalonej marki i wartości na szkodę nieustalonej osoby,

tj. przestępstwa określonego w art.208 k.k., art.203 § 1 k.k., art.11 § 1 k.k. w zw. z art.208 k.k. i w zw. z art.58 k.k. w zw. z art.10 § 2 k.k. z 1969 r., i za to skazany odpowiednio na kary 1 roku pozbawienia wolności i 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, łącznie na karę 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności.

Tym samym wyrokiem skazano Ł. P. za to, że:

- 1) na przełomie sierpnia i września 1996 r. w S. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przyjął a następnie ukrył w swoim garażu pochodzące z kradzieży co najmniej 2 silniki od samochodu „Fiat 126p”, skrzynię biegów, komplet siedzeń, koła zapasowe, szyby, zawieszania oraz inne części i akcesoria samochodowe ogólnej wartości około 1300 zł, tj. za przestępstwo określone w art.215 § 1 k.k. z 1969 r., na karę 1 roku pozbawienia wolności,
- 2) od 1 do 13 września 1996 r., w S. chcąc aby Ł. J., A. C., K. G. i P. D. dokonali kradzieży z włamaniem do samochodów „Fiat 126p”, ułatwił im popełnienie przestępstwa przez to, że przed popełnieniem kradzieży obiecał sprawcom, że ukryje w swoim garażu pochodzące z kradzieży samochody i w nocy z 1/2 września 1996 r. ukrył w swoim garażu pochodzący z kradzieży z włamaniem samochód marki „Fiat 126p, nr rej. (...), wartości ok.4000 zł, stanowiący własność D. L., a w nocy z 12/13 września 1996 r. ukrył w swoim garażu pochodzący z kradzieży z włamaniem samochód marki „Fiat 126p”, nr rej. (...), wartości ok. 5000 zł, stanowiący własność A. F., tj. za przestępstwo określone w art.18 § 2 k.k. w zw. z art.208 k.k. w zw. z art. 58 k.k. z 1969 r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,
- 3) w okresie od października do grudnia 1996 r. w S. działając w warunkach przestępstwa ciągłego, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami

- w nocy 14 października wspólnie z P. D. i A. C. z parkingu przy ul. W., po uprzednim wybiciu szyby włamał się do samochodu m-ki „Fiat 126p”, nr rej. (...), wartości ok. 11 000 zł, a następnie zabrał go w celu przywłaszczenia na szkodę C. M.,
- w nocy z 1/2 grudnia 1996 r. wspólnie z AA. C. i P. D. z ul. S., po uprzednim wybiciu szyby, włamali się do samochodu m-ki „Fiat 126p”, nr rej. (...), wartości ok. 7 500 zł, a następnie usiłowali zabrać go w celu przywłaszczenia na szkodę M. B., lecz zamierzonego celu nie osiągnął wobec niemożności uruchomienia pojazdu, tj. za przestępstwo określone w art. 208 k.k. i w art.11 § 1 k.k. w zw. z art.208 k.k. w zw. z art. 58 k.k. z 1969 r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Łącznie Ł. P. wymierzono karę 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Apelację od tego orzeczenia wniósł obrońca K. G. zarzucając wyrokowi sądu pierwszej instancji rażącą surowość kar jednostkowych jak i kary łącznej pozbawienia wolności, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez złagodzenie kar pozbawienia wolności orzeczonych za poszczególne przestępstwa, wymierzenie kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, oddanie skazanego pod dozór kuratora i zobowiązanie go do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwami.

Natomiast Ł. P. w sporządzonej własnoręcznie apelacji wniósł o złagodzenie wymierzonej mu kary pozbawienia wolności, motywując to szczerym złożeniem wyjaśnień w sprawie i nie ukrywaniem roli jaką odegrał w popełnianiu przestępstw wspólnie z innymi osobami.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w S. z dnia 19 marca 1999 r., sygn. akt II Ka (...), w związku z wejściem w życie nowego kodeksu karnego, zmieniono orzeczenie sądu pierwszej instancji w ten sposób, że czyny przypisane K. G.

zakwalifikowano jako przestępstwa określone odpowiednio w art.289 § 2 k.k. i w art.279 § 1 k.k., art.13 § 1 k.k. w zw. z art.279 § 1 k.k. w zw. z art.12 k.k., zaś czyny przypisane Ł. P. zakwalifikowano jako przestępstwa odpowiednio określone w art.291 § 1 k.k., art.18 § 3 k.k. w zw. z art.279 § 1 k.k. w zw. z art.12 k.k. i w art.279 § 1 k.k., art.13 § 1 k.k. w zw. z art.279 § 1 k.k. w zw. z art.12 k.k.. W pozostałej części wyrok Sądu Rejonowego w S. utrzymano w mocy.

Kasację od wyroku sądu odwoławczego wniósł obrońca K. G. zarzucając rażące naruszenie przepisów art.410 k.p.k. i art.457 § 2 k.p.k. przez pominięcie przy wyrokowaniu bez uzasadnienia treści dokumentów, z których wynika, że skazany G. pokrył częściowo szkodę spowodowaną przestępstwem i kontynuuje naukę a nadto naruszenie przepisu art.60 § 3 i 6 pkt 2 k.k. przez niezastosowanie instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary mimo spełnienia przez sprawcę przesłanek przewidzianych prawem.

Po wysłuchaniu wniosku Prokuratora wnoszącego o uwzględnienie kasacji a nadto w oparciu o art.435 k.p.k. w zw. z art.536 k.p.k. o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w S. w stosunku do Ł. P..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest zasadna. Wprawdzie orzeczenie Sądu Rejonowego w S. zapadło pod rządami kodeksu karnego z 1969 r. to postępowanie odwoławcze jakie toczyło się przed Sądem Okręgowym w S. miało miejsce już pod rządami kodeksu karnego z 1997 r.

Okoliczność ta nałożyła na sąd rozpoznający apelacje określone obowiązki.

Jednym z nich było rozważenie, którą ustawę karną należy zastosować. Stosownie do treści art. 4 § 1 k.k. jeżeli w chwili orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, stosuje się ustawę nową, chyba że obowiązująca poprzednio ustawa jest względniejsza. Tak więc został spełniony

warunek wyrażony w art.4 § 1 k.k. *in pryncipio*. Wymaga jednak rozważenia, czy ustawa poprzednia nie jest względniejsza, tylko bowiem wtedy gdy tak nie jest należy stosować ustawę nową. Ustawą względniejszą jest taka, która zastosowana w konkretnej sprawie przewiduje dla sprawcy najkorzystniejsze konsekwencje prawne, a wybór ten powinien uwzględniać wszystkie konsekwencje wynikające z porównywanych ustaw (zob. K. Buchała, A. Zoll Kodeks Karny. Część ogólna . Komentarz, Kraków 2000, s. 65-66 a także uchwała SN z dnia 12 marca 1996 r., I KZP 2/96, OSNKW 1996 z. 3 – 4 , poz.16). Decydujące znaczenie w niniejszej sprawie ma ustalenie wzajemnego stosunku art. art.: 11 § 1, 18 § 2, 58, 203 § 1, 208, 214 § 2 i 215 § 1 k.k. z 1969 r., zastosowanych przez sąd pierwszej instancji , do art. art.: 12, 13 § 1, 18 § 3, 279 § 1, 289 § 2 i 291 § 1 k.k. z 1997 r., zastosowanych przez sąd odwoławczy. Porównując chociażby same sankcje przewidziane w naruszonych przepisach dawnego k.k. i obecnego k.k. należy stwierdzić, że nowa ustawa jest względniejszą w rozumieniu art.4 § 1 k.k.

Zastosowanie zatem nowej ustawy obligowało sąd odwoławczy do rozważenia, przy przyjętych przez Sąd Rejonowy w S. ustaleniach faktycznych, w pełni zaakceptowanych przez sąd drugiej instancji, czy nie należy zastosować obligatoryjnej instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary przewidzianej w art. 60 § 3 k.k., nieznanej wcześniejszym polskim ustawom karnym. Kwestia ta nie była w ogóle rozważana przez Sąd Okręgowy, który stosując nową ustawę nie powinien ograniczyć się tylko do zmiany kwalifikacji prawnej czynów przypisanych sprawcom lecz zważyć również czy nie mają zastosowania inne instytucje prawa karnego, a zwłaszcza te, które ustawodawca nakazał stosować obligatoryjnie.

Na gruncie tej konkretnej sprawy mamy do czynienia z sytuacją, w której sąd pierwszej instancji ustalił, że K. G. w trakcie postępowania

przygotowawczego złożył kilkakrotnie wyjaśnienia, w których opisał przestępstwa dokonywane wspólnie z innymi osobami. Wyjaśnienia te potwierdził w toku rozprawy głównej. Podobne okoliczności zachodzą w odniesieniu do Ł. P., który w sposób konsekwentny opisywał swoje przestępstwa i udział w nich innych osób.

Tak więc sąd odwoławczy rozpoznając ponownie sprawę powinien zbadać czy zostały spełnione, zarówno w stosunku do K. G. jak i Ł. P., łącznie wszystkie przesłanki wymienione w art.60 § 3 k.k., a mianowicie współdziałanie z innymi osobami przy popełnieniu przestępstw, ujawnienie wobec organu powołanego do ścigania przestępstw informacji dotyczących osób uczestniczących w ich popełnieniu oraz ujawnienie istotnych okoliczności dotyczących tych przestępstw . Pamiętać przy tym należy, że warunkiem zastosowania obligatoryjnego nadzwyczajnego złagodzenia kary jest , m.in. przekazanie przez sprawcę wszystkich istotnych w sprawie, posiadanych przez niego informacji o osobach współdziałających z nim w popełnieniu przestępstwa oraz okolicznościach jego popełnienia. Chodzi tu o informacje dotyczące osób uczestniczących w popełnieniu przestępstwa mające zasadnicze znaczenie dla identyfikacji tych osób jako sprawców przestępstwa. Chodzi także o to aby były to informacje prawdziwe, a także o niezatajanie żadnych znanych im okoliczności. Nie wystarczy zatem zrelacjonowanie tylko niektórych fragmentów zdarzeń, korzystnych dla sprawcy lub osób z nim współdziałających a zatajanie innych, czy też ujawnienie samego faktu przestępstwa lub pewnych istotnych okoliczności czynu, przy jednoczesnym pominięciu wszystkich osób współdziałających w popełnieniu przestępstw (zob. K. Buchała , A. Zoll Kodeks karny . Część ogólna. Komentarz, Kraków 2000 s. 445 – 446 a także uchwałę SN z dnia 25 lutego 1999 r., I KZP 38/98,

OSN KW 1999, z. 3-4 poz.12 oraz głosę J. Kuleszy do tej uchwały zam. OSN 1999 z. 10, poz. 179).

Mając powyższe na względzie należało kasację uwzględnić i zaskarżony wyrok sądu odwoławczego uchylić do ponownego rozpoznania w stosunku do K. G. , którego obrońca wywiódł kasację jak również wobec Ł. P., nieskładającego środka odwoławczego, bowiem w pełni zachodzą przesłanki przewidziane w art.435 k.p.k. w zw. z art.536 k.p.k.

Sąd Najwyższy przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w P. jako właściwemu na podstawie § 3 pkt 9 lit.a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 maja 2001 r. w sprawie utworzenia sądów apelacyjnych , sądów okręgowych i sądów rejonowych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości (Dz.U. Nr 64, poz. 654).